

Att inte kunna tala är
inte detsamma som att
inte ha något att säga

Arbetsmarknadsdepartementet

Remissvar avseende FunkA-utredningen: Sänkta trösklar – högt i tak, SOU 2012:31

Afasiförbundet i Sverige vill härmed avge följande svar:

Förbundet ställer sig bekom de synpunkter på utredningen som Handikappförbundet för fram i sitt svar.

Förbundet vill dessutom framföra följande:

Afasi är en samlingsbeteckning för skador som uppstår efter en förvärvad hjärnskada och som kan drabba människor i alla åldrar. Afasi medför således en *kommunikativ funktionsnedsättning*

Varje år drabbas cirka 12 000 personer i vårt land av afasi. Av dessa är cirka 35%, eller drygt 4000 personer, i yrkesverksam ålder.

Den som har afasi har varierande svårigheter att förstå, kunna tala, läsa och/eller skriva. Räkneförmågan kan också påverkas. Däremot är intellektet ofta helt normalt trots att man inte kan uttrycka sina tankar i tal och skrift. De allra flesta drabbas även av en *kognitiv funktionsnedsättning*.

I den kartläggning som förbundet genomförde 2006/2007 med bidrag från Allmänna Arvsfonden och som riktade sig till personer med afasi i yrkesverksam ålder framkom det bl.a. att av 236 svarande så var endast 29 personer hade lön i kombination med sjukbidrag eller förtidspension och att de arbetade deltid mellan 25-50 %. Endast två arbetade heltid.

Personer med afasi, i yrkesverksam ålder, är således en grupp personer med funktionshinder som har en mycket låg anställningsgrad.

Folkhögskolestudier

För personer med afasi är den kommunikativa funktionsnedsättningen, ofta i kombination med kognitiva funktionsnedsättningar, det största hindret för dem att få ett arbete eller, för de flesta, att återgå till sitt arbete. I takt med att mer information inom yrkeslivet måste hämtas via internet ökar hindren för dem som inte kan läsa. De flesta arbetsområden kräver idag också kompetens inom datahantering och förmåga att kunna meddela sig skriftligt vilket är en förutsättning för att t.ex. kunna delta i olika projektgrupper.

Att inte kunna läsa, skriva eller tala är således en faktor som utestänger allt fler personer med afasi från arbetsmarkanden. För att personer med afasi skall kunna komma tillbaka till arbetslivet måste de förbättra sin kommunikativa förmåga. Hälso- och sjukvården med sina begränsade resurser till kommunikativ rehabilitering räcker inte till. Det krävs mer.

Den enda mer långsiktiga rehabiliteringen som för närvarande erbjuds personer med afasi är folkhögskolekurser där de ges förutsättningar att förbättra sin kommunikativa förmåga för att därefter kunna återgå till yrkeslivet. Flera personer med afasi har prövat detta med gott resultat.

Det vore därför önskvärt att möjligheten att studera på folkhögskola under en längre period gavs till personer med afasi som en föreberedelse till återgång till arbetslivet.

Hjälpmedel

Med bra anpassade hjälpmedel kan många personer med afasi kommunicera med omgivningen, vilket skapar bättre möjligheter för dem att vara yrkesverksamma.. Afasiförbundet vill därför betona vikten av personer med afasi får tillgång till hjälpmedel på arbetsplatsen. Personer med afasi kan behöva komplicerade hjälpmedel och behöver därför också stöd för användandet av dem i likhet med många synskadade. Tyvärr är personer med afasi en dold grupp i samhället som hittills har fått mycket ringa stöd för att få eller återgå till ett aktivt yrkesliv.

Stockholm den 12 oktober 2012

Afasiförbundet i Sverige

Lars Berge-Kleber

Förbundsordförande

Marianne Åkerlund

Förbundssekreterare